

Erätaidot: SUUNNALLA!

4. vuosi:
KOIVU

AIHE: Suunnistus

SUORITUSPAIKKA: Ulkona

KESTO: ainakin 1 tunti

TAVOITE: Polunkävijä oppii kartan lukutaitoa ja kompassin käyttöä sekä maastossa liikkumista.

SISÄLLÖT:

- Kartan ja kompassin käytön opettelua
- Suunnistusta

TARVIKKEET:

- Suunnistuskarttoja
- Kompasseja

Toiminta

1. ALOITUS: MIKÄ PUUTTUU?

kesto noin 5 minuuttia

Aseta pöydälle tai maahan vierekkäin 10-15 esinettä. Ne voivat olla ympäröivästä luonnosta, tai mitä taskuista löytyy. Polunkävijät saavat katsoa niitä minuutin. Sitten he kääntyvät selin esineisiin ja ohjaaja poistaa yhden esineistä. Polunkävijät kääntyvät takaisin ja koittavat huomata mikä puuttuu. Jatketaan muutaman kierroksen ajan.

2. AIHEEN KÄSITTELY: SUUNNISTUS

kesto noin 40 minuuttia

Ennen metsään lähtöä käydään karttaa katsomalla läpi karttamerkit. Kerrataan ne, jotka polunkävijät jo osaavat. Etsitään kartasta merkkejä, joita he eivät tunne ja opetellaan ne. Sitten opetellaan kompassin käyttöä. Mainitse, että kompassi ei ole navigaattori eikä siksi osoita rastille. Kompassi näyttää ilmansuunnat ja sen avulla voi ottaa suunnan seuraavalle rastille. Suunnassa pysyminen on suunnistajan vastuulla. Kompassi ei korjaa suuntaa matkalla, jos suunnistaja ei sitä itse tee.

Opitaan katsomaan kompassista ilmansuunnat. Opetellaan ottamaan suunta rastipisteiden välillä ja kulkemaan suunnan mukaan. Suunnallakin kuljettaessa on tärkeää lukea karttaa ja havainnoida missä kohtaa kartalla liikutaan.

Kun perusteet ovat hallinnassa, lähdetään opittua harjoittelemaan metsään, jonne on tehty pieni suunnistusrata. Sopiva radan pituus on noin 2-3 kilometriä. Pidempi rata vie helposti toista tuntia kävelen.

Suunnistus toteutetaan ryhmissä. Ryhmien mukaan voi tarvittaessa laittaa ohjaajan tai kiltalaisen, joka voi opettaa lisää suunnistustaitoja matkan varrella.

Rastipisteillä voi olla tämäntapaisia tehtäviä:

- Ota kuva pohjoisen suuntaan seisten tällä rastilla. Ympyröi kuvasta asia, joka on suoraan pohjoisessa rastilta katsoessa. Lähetä kuva ohjaajalle.
- Kulje seuraavalle rastille suunnan kanssa.
- Seuraavalle rastille siirry ilman kompassin apua, lue karttaa huolella.
- Ota suuntaa asteluvun mukaan. Siirry tähän mainittuun suuntaan 100 metrin matka.
- Arvioi, kuinka kauan ryhmältänne menee aikaa seuraavan rastivälin taivaltamiseen. Nyt kokeilkaa kulkea väli arvioimanne ajan puitteissa.

3. LOPETUS: PIILONEN

kesto noin 10 minuuttia

Leikitään piiloa, mikäli alue soveltuu siihen. Jos alueella ei ole sopivia piiloja ihmisille, leikitään jonkun pienen esineen (esimerkiksi polunkävijähuivin) piilottamista. Yksi piilottaa huivin sovitulle alueelle ja merkistä kaikki saavat lähteä etsimään sitä. Sen löytäjä saa piilottaa seuraavaksi.

+ HARTAUS

Muista pitää hartaushetki kerhon alussa ja/tai lopussa. Voit tehdä sen millä tavalla tahansa, tässä muutama idea tälle kerralle:

- Lukekaa Sananlaskut 3:5-6. Puhukaa siitä, että Jumala antaa ohjeet tähän elämän suunnistukseen. Raamattua voidaan pitää meidän karttanamme. Voitte laulaa jakeista tehdyn laulun, jos osaatte sen.
- Kirjoittakaa rukous- ja kiitosaiheita kerhon yhteiseen rukouskirjaan.
- Jos joku polunkävijöistä on opetellut Raamatun tekstin ulkoa, hän voi esittää sen.

KERTAUS SEURAAVASSA KERHOSSA PIDETTÄVÄKSI

kesto noin 5 minuuttia

Pelataan sanaselityspeliä karttamerkeillä. Tulosta liitteen 1 sanat. Jokainen polunkävijä saa vuorollaan selittää sanan. Sanaa selittäessä ei karttamerkin nimeä tai sen osaa saa mainita missään muodossa tai toisella kielellä. Muut yrittävät arvata sanaa. Se, joka arvaa, saa pisteen.

Lisätietoa

TIETOA AIHEESTA

- Yleisimmät karttamerkit: www.suunnistusliitto.fi/harraste/suunnistuksen-alkeet/yleisimmat-karttamerkit/
- Suunnan ottaminen: www.suunnistus.fi/perustaidot/kompassilla-suunnan-ottaminen/
- Suunnistusharjoituksia: www.luontoliitto.fi/pihka/tehtavat/kaikkialla/karttajakompassi

AIHEESEEN LIITTYVÄT HARRASTEMERKIT

- Suunnistus

LIITTEET

- Liite 1: Sanat selitettäväksi

TAUSTAKUVAN LÄHDE: www.freevector.com/children-and-parents-silhouettes

Liitteet

LIITE 1: Sanat selitettäväksi

korkeuskäyrä	tie	kivi
oja	kumpare	suo
rakennus	piha-alue	jyrkäne
vaikeakulkuinen metsä	polku	vesialue
kuoppa	suppa	kivikko